

Krajina

Od politické krajiny ke
krajině fyzické. Proměna
pojmu.

krajina: „všední pojmem“

- didaktické využití „všednosti“ a „samořejnosti“
- pojem se ve skutečnosti proměňoval
- zaujmout studenty srovnáním rozdílů v sémantice slova krajina v češtině a slovenštině
- slovenština zakonzervovala původní význam

středověká krajina

- územně-politický celek čili území spravované komunitou s jedním zvykovým právem
- „politická“ krajina
- srov. německé Landschaft či anglické landscape
- politické uskupení lidí (francouzské pays) čili stát (srov. slovenské krajina)
- nejde o scenérii
- (teorie K. R. Olwig, T. F. Tuan, P. Claval)

znakový posun

- krajinomalba 16. století
- objev perspektivy, původně didaktická funkce
- pastorální prostředí = přirozené uspořádání společnosti
- kalvínské Nizozemí (Pieter Brueghel starší, Hieronymus Bosch), Albrecht Dürer, luteránské Německo, „Dunajská škola“ (Albrecht Altdorfer, Lukas Cranach)
- postupné ztotožňování krajiny s konkrétním fyzickým prostředím

krajina jako fyzické prostředí

- posun z uměleckého symbolu abstraktního přirozeného řádu na konkrétní svět, původní referenční objekt
- posun dynamizuje rozvoj krajinářského parku („anglické zahrady“ inspirující se v čínském a japonském zachycování krajiny v době, kdy toto Okcident neznal) 18. stol.
- krajina součást identity území komunity = národa, 18. stol.
- územní sounáležitost daná místem narození (francouzské terroir)

výklad pojmů krajina a národ

- spojení výuky formování novodobých národů s tématem historické geografie a dějin umění
- krajinářský park jako symbol opozice k absolutismu
- územní princip (rovnosti) namísto principu krve (hierarchie) při organizaci společnosti
- (Kenneth R. Olwig, *Landscape Nature and Body Politic: From Britains Renaissance to Americas New World*, Madison 2002; Eva Semotamová – Pavel Chromý – Zdeněk Kučera, *Historická geografie tradice a modernita*, Praha 2018)

